

Hálát adunk a jóságért és az igazságért. Nem az övéért, aki már nincs velünk, hanem a Tiedért, Urunk. Emberi jóságát, gyengeségeit, örömet és bátorságát őrzi, őrizze a család és mindenki, kit a Te Lelked e búcsúra idehívott. Gyötrelmeit és lelke szenvedéseit engedd elfelejtenünk, ezeket úgyis magával viszi koporsóba zártan, mélyen a föld alá.

A Te jóságod és igazságod koronázza meg emlékezetét a tiszta emberi szóban, egyháza szolgálatában s a történelem visszatekintő szigorában. Ne emberi nagyságát vagy hibáit keresse az élő s a jövő ember, de kegyelmed szerint ki-ki lássa meg, neki magának mit kellett tennie.

Kegyelmes ítéletet Te mondj, Urunk felette!

Hálát adunk a Te szolgád igehirdetéséért és a csendért. A csend: bölcsesség és mélység. Valami ebből titokzatosan mindig ott volt a tekintetében, szavában, ritka mosolyában. Sokszor ijesztő szótlanságában is. Most ezt mind a mélység nyeli el. Az Isten szeretetének mélysége. Az Élet, nem a Halál.

S találkozik Krisztussal, akivel egész életében alázatosan és békességben együtt élt.

D. Ordass Lajos püspök koporsója felett békesség töltse be e házat. Hiszen tudjuk és hisszük, hogy „boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyeknek országa. Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak. Boldogok a szelídek, mert ők örökségül bírják a földet. Boldogok, akik éheznek és szomjúhozják az igazságot, mert ők megelégtetnek. Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek. Boldogok, akiknek szívük tiszta, mert ők meglátják az Istent!”

(Megjelent: Útitárs XXII. évf. 5. sz. 1978.)

Keresztyén Igazság

Az Ordass Lajos Baráti Kör folyóirata

Új folyam 77. szám 2008. tavasz

Értesítjük a Keresztyén Igazság minden olvasóját, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház és az Ordass Lajos Baráti Kör D. Ordass Lajos püspök halálának 30. évfordulóján augusztus 17-én, vasárnap d.u. 16 órai kezdettel a püspök sírjánál a Farkasréti temetőben **emlék-istentiszteletet** tart, erre egyházunk minden tagját szeretettel meghívjuk. Igét hirdet Ittész János püspök-elnök, megemlékezést tart Pröhle Gergely országos felügyelő.

ifj. Fabiny Tibor

Fasang Árpád - a korán eltávozott értékteremtő evangélikus értelmiségi

„Életének 66. évében, hosszú betegség után elhunyt Fasang Árpád zongoraművész, kulturális diplomata, Magyarország volt UNESCO-nagykövete Budapesten” – tudatta a Magyar Távirati Iroda 2008. február 20-án.

Először életének a világi sajtóban is megjelent „próza adatait” ismertettjük.

Fasang Árpád zenész családban született 1942. december 9-én, Orosházán. Édesapja id. Fasang Árpád (1912-2001) neves zenepedagógus volt.

Ifj. Fasang Árpád zongoratanulmányait 1957-ben kezdte a Budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában, majd 1962-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola növendéke volt, ahol 1969-ben zongoraművészi és tanári kitüntetéses diplomát szerzett.

Pályakezdő kora óta publikált zenei tárgyú cikkeket és tanulmányokat, 1974-ig a *Muzsika* című folyóirat szerkesztője volt, párhuzamosan zenei rendező a Magyar Rádiónál. Ezután meghívták három évre egy finnországi konzervatóriumhoz tanítani. 1977 és 1991 között a Magyar Nemzeti Filharmónia szólistájaként koncertezett.

1991-ben kinevezték az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága főtítkárának, ezt a posztot 1994-ig töltötte be, majd 2000 és 2004 között UNESCO-nagyköveti rangban tevékenykedett Párizsban. 1992-ben megalapította a Magyar-Francia Ifjúsági Alapítványt, amelynek 2005-ig volt elnöke. 1995-től 1999-ig az Európai Demokrata Fórum magyar szekciójának igazgatójaként is dolgozott. 2006-ban a Thomas More Intézet magyar szekciójának elnökévé választották.

Több értékes francia kitüntetéssel ismerték el kulturális szolgálatát: 1995-ben a Francia Nemzeti Érdemrend lovagi fokozatát, 2001-ben pedig a Francia Becsületrend lovagi címet kapta meg. Számos könyve és tanulmánya jelent meg magyarul és franciául.

Másodszor Fasang Árpádról személyesen, mint a Magyarországi Evangélikus Egyház megújulásáért küzdő evangélikus értelmiségiről szeretnék szólni. A Deák téri gyülekezet presbitere volt. Az evangélikus egyháztörténetbe azzal írta be nevét, hogy 1983-ban, a Lutheránus Világszövetség budapesti nagygyűlése előtt egy évvel levelet írt Káldy Zoltánnak, hogy Ordass Lajos püspököt rehabilitálnia kellene egyházunknak. Káldy püspök erre utasította Hafenschner Károly igazgató-lelkészt, hogy Fasangot mozdítsák el a presbitériumból, ám az igazgató-lelkész erre nem volt hajlandó. Ebben az időszakban Fasang Árpád számos koncertet adott, ahol egymás mellett ültek egyházunk lelkészei, gyülekezeti tagok és külföldi diplomaták. Ugyanakkor számos, - főleg Káldy Zoltán püspök diakóniai teológiáját bíráló tanulmányt is írt, amelyek mind a mai napig kéziratban vannak.

A *Testvéri szó* mozgalom (1985-86) egyik szervezője, a vitairat egyik aláírója volt. Az Ordass Lajos Baráti Körnek még az egyik alapító tagja, de a *Testvéri szó*-ból kivált, radikálisabb megújulást sürgető Dóka Zoltán, Ittész Gábor, s a nevükkel is fémjelzett *Kidltó szó* és a *Keresztyén Igazság* című folyóirat mögé már nem sorakozott

fel. Az újabb egyházpolitikai konfliktusokat nem kereste, s a rendszerváltozást követő egyházvezetéshez lojális maradt.

Valószínűleg úgy gondolta, hogy egyháza érdekében egy történelmi pillanatban ő már nyilvánosan szót emelt; olyankor vállalkozott a fal áttörésére, amikor még félelem és tabu uralkodott. A rendszerváltozás utáni években ezért ő inkább a hidak építését tekintette küldetésének: kultúrdiplomata lett, könyveket írt és szerkesztett az értelmiség hivatásáról, s egy tragikusan végződő népszavazás „hordalékáról”. A jó pap holtig tanul, a jó értelmiségi soha meg nem nyugszik.

Életének utolsó éveit részint a betegségével és a rokonságát is érintő „ügynök-kérdés”-sel folytatott heroikus küzdelem határozta meg. 2005-ben, még a Tényfeltáró Bizottság első jelentésének nyilvánosságra kerülése előtt nekem is elküldte azt a javaslatát, aminek lényege az volt, hogy az egyháznak ezt a kérdést évtizedekre zárolnia kellene. Ezzel a javaslattal akkor elvi szempontból nem értettem egyet, ám utólag nézve, emberileg tiszteletet parancsolónak kell tekintenünk hozzáállását. Mostanában előkerült neki írt válaszból idézek: „Szerintem az egyházban éppen azért szenvedünk, azért nyomaszt bennünket a kérdés, mert csak suttogás van, s nincs nyílt, őszinte beszéd... Micsoda tisztító erejű lenne a közösség számára, ha valaki elmondaná - mielőtt felfednék -, én ügynök voltam- bánom'... A mi egyházunk is a megbocsátásból él, s ezt a megbocsátást gyakorolhatná is, ha lenne kinek....”

Fasang Árpád vibrálóan nyitott egyénisége, az otthonát oly sokunknak megnyitó barátságos vendégszeretete, emberi nagysága és következetes hite sokunknak fog nagyon hiányozni.

Március 10-én a Farkasréten neves politikusok és tudósok búcsúztatták. Egyházunk vezetői közül többen, püspökök, lelkészek és világiak is ott álltak a ravatalnál a gászoló család mellett.

„Hány hívő érte el az égi célt. Hű volt kitartott, harca véget ért... Ott zeng az ének, itt még könny pereg, Míg Krisztus napja győz az éj felett...”

A feltámadás reményében búcsúzunk tőle.

Kertész Eszter

Bocsáss meg

Kavicsonként szórom el magam,
 hogy visszatáljak – ha van visszaút
 az emlék előtti egység lüktető szívébe.
 Onnan küldtek élni. Most zúzott
 kövek sebzik tenyerem – ezért sebezlek.
 Közeledem a kaptatóhoz. Mire elérem
 üres kezek kellene,
 hogy kapaszkodni tudjak.
 Sebeimet sem tarthatom meg.
 Sebeidet sem tarthatom meg.

ifj. Hafenscher Károly

Reformált mise?¹

Előzetes gondolatok

1. A keresztény tanításból annyi lesz az egyházban megélt valóság, amit imádkozni, énekelni, s ezáltal szívünkbe forgatva életté váltani tudunk. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a tanításhoz keresünk népszerű formákat, kitalálunk praktikus trükköket. Sokkal inkább azt jelenti, hogy hittel figyelünk az Isten jelenlétére, megnyilvánulásaira (kinyilatkoztatására), ön maga odaadására (ajándékaira, amelyekben önmagát adja).

2. Nem feledhetjük, hogy a reformáció harci helyzetben született. S bár úgy tűnik, emberek, hagyományok, szervezetek ellen, azokkal szemben folyt a harc, valójában igaz az, amit az apostol így fogalmaz: mi nem test és vér ellen harcolunk. A reformáció, s ebből fakadóan az istentisztelet reformációja harcban született: harc volt ez az emberfeletti gonosz, a Sátán ellen, harc az újért: a mindig új Krisztusért, a mindig új és friss hitért, a lényegéből fakadóan megújuló egyházért.

Luther elismerte, elfogadta az akkori gyakorlat, az egyház addigi istentiszteleti életének sokféle pozitívumát. Ezt azonban beárnyékolja az a küzdelem, amit a megtisztításért folytatott, az a harc, amit a tévedések megszüntetéséért vívott. Meg kell látnunk a pozitív dolgokat. Luthert harcos, kritikus egyénnek tartják. Pedig ez csak az egyik oldal.

Az igehirdetés Krisztus harci cselekedete. Ez azonban nem valamiféle militáris teológia, hanem éppen a szeretet teológiája: Isten küzd értünk. De küzd értünk a hős vezér, kit Isten rendelt mellénk. Kérdezed ki az, Jézus Krisztus az...

3. Nem beszélhetünk mi magyar evangélikusok Luther és az istentisztelet kapcsolatáról, az istentisztelet lutheri megújulásáról és megújításáról, hogy ne hajtánánk fejét az előtt a teológus előtt, aki szerte a világon a legelismertebb, legavatottabb tudója és értője volt ennek a területnek. Vajta Vilmos neve mindenütt ismert és jelentős, ahol Luther kutatással, istentisztelet-teológiával, liturgiával foglalkoznak.

4. Témánk vizsgálatánál egyértelmű, hogy több teológiai területtel határos. Akármerre mozdulunk a teológia, s azon belül a lutheri teológia világában, kiderül, hogy azok egyaránt kapcsolódnak az istentisztelet kérdéséhez. Amikor a krisztocentrikus írásmagyarázatról vagy az egyetemes papságról beszélünk, előbb utóbb érintünk liturgikus témát, eljutunk az istentisztelet kérdéseihez.

5. Ugyanakkor szeretném jelezni, hogy most tudatosan nem lépünk tovább, és nem húzunk meg történelmi, teológia-történeti, kegyesség történeti szálakat – eljutva a mai istentisztelet kérdésig. Nem azért, mert el akarjuk kerülni a témát, hanem éppen azért, mert sok meddő vita, megalapozatlan kritika, tudatlan megállapítás éppen abból származott az elmúlt években, hogy nem gondoltuk végig, honnan indultunk. Sem az istentisztelet ősi forrásait, tradicionális rétegeit vagy 200

¹ Előadás a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban, 2008. február 2-3-án tartott Luther-konferencián